

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 99/2022 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- johtava asiantuntija Berit Kiuru, sisäministeriö
- erityisasiantuntija Pekka Lindroos, Maahanmuuttovirasto
- Business Development Manager Joonas Halla, Business Finland Oy
- Senior Director, Work in Finland Laura Lindeman, Business Finland Oy
- pääekonomisti Jukka Appelqvist, Keskuskauppakamari

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset pitkäaikaisen viisumin eli ns. D-viisumin myöntämisestä mm. sertifioitujen työnantajien työntekijöille ja yritysten johtotehtävissä toimiville sekä heidän perheenjäsenilleen. Pitkäaikaisen viisumin myöntäjänä toimii Maahanmuuttovirasto, ja viisumin voimassaoloaika on 100 vuorokautta. Esityksessä ei esitetä muutoksia oleskeluluvan hakemiseen, oleskeluluvan myöntämisen perusteisiin tai ulkomaalaislaissa säädettyihin maahantulon edellytyksiin.

Talousvaliokunta kannattaa ehdotusta ulkomaalaislain muuttamiseksi. Pitkäaikaisen viisumin käytön laajentaminen on yksi monista toimista, joilla Suomi pyrkii lisäämään koulutus- ja työperusteista maahanmuuttoa, jota tarvitaan Suomen osaamispääoman ja kilpailukyvyyn vahvistamiseksi sekä kasvun, innovaatiotoiminnan ja tuottavuuden edistämiseksi.

D-viisumia koskeva sääntely on lisätty ulkomaalaislakiin 1.6.2022 voimaan tulleella lain muutoksella. Ensi vaiheessa uusi kansallinen viisumi otettiin käyttöön erityisasiantuntijoille, kasvu-

Valiokunnan lausunto TaVL 41/2022 vp

yrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen. Pitkäaikaisia viisumeita on myönnetty tähän mennessä noin 300 kappaletta.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön ei sisälly sertifioituja työnantajia koskevaa sääntelyä. Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 114/2022 vp), jonka yhteydessä ulkomaalaislakiin on tarkoitus lisätä työnantajan sertifiointia koskevat säännökset. Sertifioidun työnantajan palvelukseen tulevan työntekijän hakemusmenettely olisi normaalia kevyempi, kun hakijan osalta riittäisi työnantajan yksilöinti eikä oleskelulupahakemuksen liitteeksi vaadittaisi tavanomaisia työnantajaa koskevia selvityksiä. Myös tämä sujuvoittaa ja nopeuttaa oleskelulupaprosessia.

Kun pitkäaikainen viisumi myönnetään oleskelulupapäätöksen yhteydessä Suomeen matkustamista varten, henkilön ei tarvitse jäädä odottamaan oleskelulupakorttia lähtömaahan. Maahantulon arvioidaan nopeutuvan nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen johdosta 7—14 vuorokautta. Näin ollen D-viisumin maahantuloa nopeuttava vaikutus on yksittäisenä toimenä verrattain pieni. Talousvaliokunta katsoo, että maahanmuuttoon liittyvien kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan laajasti erilaisia toimia osaajien maahanmuuton vauhdittamiseksi.

Talousvaliokunnan näkemyksen mukaan D-viisumin soveltamisalaa tulisi laajentaa koskemaan laajasti kaikkia työn perusteella oleskelulupaa hakevia. Valiokunta katsoo myös, että työperusteisen maahanmuuttoon liittyviä menettelyitä tulee jatkossa edelleen yksinkertaistaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lainmuutoksen täytäntöönpanossa huolehditaan edustustojen riittävästä resursoinnista, jotta esimerkiksi riittämättömät asiointiajat eivät muodostu sujuvan työperusteisen maahanmuuton esteeksi. Lisäksi tiedotukseen, ohjeistukseen ja viestintään on panostettava riittävästi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Talousvaliokunta esittää,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto TaVL 41/2022 vp

Helsingissä 11.10.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Katri Kulmuni kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Joakim Strand r
jäsen Hussein al-Tae sd (osittain)
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Riitta Mäkinen sd (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maiju Tuominen